"Odlucih da postim sutra ramazanski post, u ime Allaha."

Uvjeti za post

Ukoliko se ispune sljedeći uvjeti musliman je obavezan postiti:

1. Islam: Dakle, da bi neko postio potrebno je da prije toga primi islam.
2. Pamet: Neuračunljiva osoba nee odgovarati za bilo koju obavezu.
3. Punoljetnost: Ovaj uvjet bi se prije mogao definirati kao spolna zrelost i sposobnost. Ibn Sirin kaže: "Djetetu treba narediti da klanja namaz čim razlikuje desnu od lijeve ruke, a post čim mogne postiti!" Hišam b. 'Urve je rekao: "Moj otac je naređivao djeci namaz čim su počeli raspoznavati stvari a post kada su ga mogli izvršiti!" (Gavdži, Es-Sijamu ve ahkamuhu, str. 27)
4. Zdravlje: Ukoliko je toliko bolestan da ne može da izvrši taj propis, onda se na njega ta dužnost ni ne odnosi. Ovo se odnosi i na trudnicu i na dojilju ukoliko se ustanovi da to smeta njenom ili zdravliu djeteta (Ukoliko ne poste dužni su nekada napostiti a nekada fidju-iskup dati).
5. Znanje: Ako bi, recimo, neko primio islam i živio u neislamskoj sredini, a da ga pri tom niko nije obavijestio o ovoj obavezi, s te osobe ta obaveza spada. (Vidi o tome: Eš-Šurunbulali, Meraki-l-felah, str. 577-578 i Ahmed et-Tahtavi, Hašijetu-t-Tahtavi 'ala Meraki-l-felah, 2/292.)

Ko nije dužan postiti?

Postiti nisu dužne sljedeće kategorije ljudi:

1. Nemusliman. On čak nije dužan napostiti dane provedene u nevjerstvu. Njegova obaveza je postiti od dana prelaska na islam.
2. Dijete sve dok ne postane šerijatski punoljetno. Jedino se preporučuje navikavanje na post od malih nogu, kako djetetu kada postane punoljetno, to ne bi pričinjavalo teškoću.
3. Neuračunljiva osoba. To isto važi i za senilnu osobu.
4 Stara osoba koja nije u stanju podnijeti post. Ona je, međutim, dužna dati fidju/iskup, tj. za svaki dan nahraniti po jednog siromaha.
5. Bolesna osoba. Bolesnik će nadokanditi post nakon ozdravljenja. Ukoliko je bolest stalna ili neizlječiva, onda će podijeliti fidju.
6. Trudnica i dojilja. One će napostiti propuštene dane čim se za to ukaže prilika.
7. Žena koja ima hajz/mjesečni ciklus ili nifas/stanje poslije poroda. One će, također, napostiti propuštene dane čim stignu.
8. Putnik. On će napostiti dan za dan kada se vrati kući.
9. Radnici u izuzetno teškim uvjetima. Ovdje se misli na radnike koji rade toliko teške fizićke poslove, koji im, ukoliko poste, mogu nanijeti veliku štetu. Oni će napostiti dan za dan ukoliko im se za to ukaže prilika. U protivnom će dati iskup-fidju.
10. Zatvorenici. Ovdje se misli na zatvorenike koji rade teške poslove. Ako se, pak, radi o doživotnoj robiji, na kojoj se rade vrlo teški poslovi, podijeliće se fidja.
11. Osoba koja je prisiljena da se omrsi. To se misli na osobu koja spašava nekoga iz požara, davljenja u vodi i slično. Ako je neophodno da se omrsi, ona će to učiniti i taj dan, kasnije, napostiti. (Vidi: Multeku-l-

ebhur, 1/202-204; El-Ihtijar, 1/163-164; dr. Š. Ramić, cit. izvor, str. 19-20 i mr. M. Štulanović, cit. izvor, str. 14-15.)

Šta kvari post?

Brojne su radnje koje kvare post. One se dijele na dvije kategorije:

1. Radnje koje kvare post i za njih je dovoljno napostiti samo dan za dan.
2. Radnje koje kvare post, za koje nije dovoljno napostiti samo dan za dan, već je obavezan i keffaret/kazna. Keffaret je kazna koja podrazumijeva oslobađanje roba. Ako za to čovjek nema uvjeta, onda će uzastopno postiti 60 dana, uz obavezno napaštanje onog dana koji je propustio. Međutim, ako to ne može ispuniti, tek će, onda, nahraniti 60 siromaha.

1. Radnje koje kvare post i za koje je dovoljno samo napostiti dan za dan

Ako osoba koja zaposti učini neku od sljedećih radnji, dužna je napostiti:
- ako nešto pojede ili popije na prirodan način od onoga što inače posebno ne jede, svejedno da li to jelo ili piće bilo korisno organizmu ili, pak, štetno, kao npr.: so, brašno, pamuk, papir, zemlju i sl.
- ako mu se ubrizga hranjiva injekcija koja nadoknađuje hranu, jer se takve injekcije smatraju hranom i pićem,
- ako bi ubrizagao u uši ulje, vodu i slično,
- ako bi mu u grkljan dospjela kiša ili snijeg, ili voda dok uzima abdest i on je proguta,
- ako pokvari post, pa makar ne svojom voljom, recimo da muž natjera ženu na spolno općenje,
- ako prekine post, plašeći se za sebe ili za svoje zdravlje,
- ako jede namjerno, nakon što je nenamjerno nešto pojeo,
- ako iz zaborava izvrši polni akt sa svojom suprugom,
- ako bi postač jeo, pio ili spolno općio misleći da je nastupilo vrijeme iftara, ili da još nije nastupila zora, pa se potom pokaže suprotno,
- ako osvane kao putnik, a zatim odluči ostati u svom mjestu, pa jede,
- ako putuje, nakon što je osvanuo mukimom/ kod kuće, pa jede,
- ako odluči prekinuti post, ne ručati i ne iftariti, pa, ipak, nastavi postiti, pa makar ništa ne pojeo ni popio,
- ako se iftari misleći da je vrijeme iftara nastupilo a onda ugleda da još sunce nije zašlo,
- ako bi polucirao u toku posta,
- ako bi pojeo nešto u toku posta od hrane što mu je ostalo iza zuba,
- ako bi, u toku posta, namjerno povratio. (Uporedi: Eš-Šurunbulali,

Meraki-l-felah, str. 616-623; Et-Tahtavi, Hašijetu-t-Tahtavi, 2/337-344; dr. Šukri H. Ramić, Šerijatski propisi u vezi sa ramazanom i ramazanskim postom, Novi horizonti, br. 4, decembar, 1999.god, str. 20 i mr. Muharem Štulanović, Ramazanski post, str. 21-22.)

2. Radnje koje kvare post i za koje, uz napošćavanje, obavezno slijedi keffaret

Treba napomenuti da je stav hanefijskog mezheba da svako namjerno kvarenje posta, bilo da se izvrši spolnim aktom, jelom, pićem ili na drugi način, povlači za sobom obavezno napošćavanje, uz kaznu keffareta. (O tome vidi: El-Merginani, El-Hidaje, 1/120-122; El-Mevsili, El-Ihtijar, 1/169-171; El-Mejdani, El-Lubab, 1/157-158; Es-Sagirdži, El-Fikhu-l-hanefi ve edilletuhu, 1/368-370.)

Šta ne kvari post?

Post neće pokvariti sljedeći postupci:

- Kupanje i rashlađivanje, samo treba voditi računa da mu voda ne ode u grlo i da je ne proguta.
- Ispiranje usta i nosa, kao i pranje zuba četkicom ili misvakom. Ebu Hanife upozorava da će postač koji izapire usta i nos pokvariti post ako mu i nehotično voda ode niz grlo. Zato treba biti obazriv prilikom kupanja, izapiranja usta i nosa i pranja zuba.
- Puštanje krvi. Isto se odnosi i na davanje krvi za laboratorijske analize i slično.
- Primanje injekcije, bilo da se daje pod kožu ili venu, jer ne ulazi u unutrašnjost postača na prirodan način.
- Vađenje zuba, s tim svto mora strogo voditi računa da mu krv ili nešto drugo ne ode u grlo. Također, primanje injekcije prilikom vađenja zuba neće pokvariti post, budući da injekcija nije hranljiva i nije ušla prirodnim načinom kako ide hrana.
- Poljubac, ali pod uvjetom da ne izazove ejakulaciju ili spolni odnos. U hanefijskoj pravnoj školi poljubac je mekruh samo ako izazove strast, ali je, svakako, preporučljivo za vrijeme posta kloniti se toga. Isto je i sa dodirivanjem ruke i zagrljajem.
- Podvlačenje surme i upotreba kapi za oči, uši i slično, pa čak kada bi okus toga osjetio postač i u grlu, jer tim načinom ne koristi prirodi način uzimanja hrane.
- Džunupluk. Naime, dozvoljeno je postaču da zaposti dok je džunub i da se okupa nakon pojave zore.
- Ako ženi prestane hajz i nifas, ona će zapostiti, pa makar se i ne stigla okupati prije zore i to joj neće anulirati post.
- Korištenje inhalatora, spreja za lakše disanje oboljelim od astme.

(Provjeri: El-Hidaje, 1/120-121; Meraki-l-felah, str. 626628; El-Lubab, 1/156-157; Hašijetu-t-Tahtavi, 2/349352; Muhammed Mahmud es-Savvaf, Es-Sijamu fi-l-islam, str. 118-121; El-Fikhu-l-hanefi ve edilletuhu, 1/371-373; dr. Šukri Ramić, cit. izvor, str. 21 i mr. Muharem Štulanović, cit. izvor, str. 19-20.)